

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ BÍCH NGỌC

**PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC ĐÁP ỨNG YÊU CẦU
CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA Ở THÀNH PHỐ
VIỆT TRÌ, TỈNH PHÚ THỌ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN, NĂM 2017

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ BÍCH NGỌC

**PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC ĐÁP ỨNG YÊU CẦU
CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA Ở THÀNH PHỐ
VIỆT TRÌ, TỈNH PHÚ THỌ**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60 34 04 10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Phạm Thái Quốc

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc./.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2017

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Bích Ngọc

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn “*Phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ*” ngoài sự cố gắng của bản thân, tôi còn nhận được sự giúp đỡ quý báu của Ban Giám hiệu, Khoa sau đại học, các giáo sư, phó giáo sư, tiến sỹ, các thầy cô trong Trường Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tận tình giảng dạy, hướng dẫn tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và làm luận văn tốt nghiệp.

Trước hết, tôi xin trân trọng cảm ơn các Quý cơ quan: Cục Thống kê tỉnh Phú Thọ, Thành ủy- UBND thành phố Việt Trì, Phòng Kinh Tế, Phòng Lao động - Thương binh và xã hội, phòng Nội vụ Thành phố Việt Trì, cùng các bạn đồng nghiệp và gia đình đã tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi về mọi mặt trong thời gian học tập, nghiên cứu và tìm hiểu tình hình thực tế, cung cấp tài liệu, số liệu để tôi hoàn thành luận văn này.

Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc sự hướng dẫn tận tình của Thầy giáo hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Phạm Thái Quốc - Viện Kinh tế và chính trị thế giới.

Do sự hạn chế về thời gian nghiên cứu nên luận văn có thể còn nhiều thiếu sót. Tôi mong nhận được sự góp ý, chỉ bảo chân thành của các thầy, các cô và các bạn đồng nghiệp.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2017

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Bích Ngọc

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
BẢNG CÁC KÝ HIỆU CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp mới của Luận văn.....	3
5. Kết cấu nội dung của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ CƠ SỞ THỰC TIỄN VỀ NGUỒN NHÂN LỰC VÀ PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC ĐÁP ỨNG YÊU CẦU CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA.....	4
1.1. Cơ sở lý luận về nguồn nhân lực và phát triển nguồn nhân lực.....	4
1.1.1. Những khái niệm liên quan	4
1.1.2. Yêu cầu, đặc điểm của phát triển nguồn nhân lực đáp ứng công nghiệp hóa, hiện đại hóa.....	13
1.1.3. Nội dung của phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa.....	19
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa	22
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa.....	29
1.2.1. Quan điểm của Đảng Cộng sản Việt nam về phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa	29

1.2.2. Kinh nghiệm phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa tại một số địa phương	36
1.2.3. Bài học kinh nghiệm cho thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ trong quá trình phát triển nguồn nhân lực	40
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	43
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu	43
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	43
2.2.1. Phương pháp nghiên cứu.....	43
2.2.2. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích.....	46
Chương 3: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC Ở THÀNH PHỐ VIỆT TRÌ ĐÁP ỨNG YÊU CẦU CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA GIAI ĐOẠN 2010 - 2016.....	48
3.1. Điều kiện tự nhiên, xã hội và đặc điểm nguồn nhân lực ở thành phố Việt Trì	48
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	48
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	50
3.1.3. Đặc điểm nguồn nhân lực ở thành phố Việt Trì	52
3.1.4. Khái quát về tình hình CNH - HĐH ở thành phố Việt Trì	52
3.2. Thực trạng phát triển nguồn nhân lực ở thành phố Việt Trì đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa	59
3.2.1. Thực trạng nguồn nhân lực ở thành phố Việt Trì đáp ứng yêu cầu CNH, HĐH.....	59
3.2.2. Thực trạng phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu CNH, HĐH ở thành phố Việt Trì	63
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở thành phố Việt Trì	71
3.4. Đánh giá về những ưu điểm, hạn chế trong quá trình phát triển nguồn nhân lực đáp ứng CNH - HĐH của TP Việt Trì, tỉnh Phú Thọ	73

3.4.1. Những thành tựu TP Việt Trì đạt được trong giai đoạn 2010 -2016	73
3.4.2. Hạn chế và nguyên nhân	77
Chương 4: QUAN ĐIỂM VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NGUỒN NHÂN LỰC ĐÁP ỨNG YÊU CẦU CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA Ở THÀNH PHỐ VIỆT TRÌ.....	80
4.1. Quan điểm, mục tiêu phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở thành phố Việt Trì.....	80
4.1.1 Quan điểm phát triển nguồn nhân lực	80
4.1.2. Mục tiêu phát triển nguồn nhân lực	80
4.1.3. Phương hướng phát triển nguồn nhân lực.....	81
4.2. Giải pháp phát triển nguồn nhân lực	82
4.2.1. Giải pháp chung	82
4.2.2. Giải pháp cụ thể	85
4.2.2.1. Giải pháp nâng cao thể lực.....	85
4.2.2.2. Giải pháp nâng cao trí lực và trình độ học vấn	87
4.2.2.3. Chính sách tuyển dụng, đãi ngộ nguồn nhân lực và chế độ phân phối cho người lao động.....	91
4.2.2.4. Hình thành và phát triển thị trường lao động.....	92
4.2.2.5. Nâng cao hiệu quả sử dụng nguồn nhân lực	93
4.2.2.6. Xây dựng mới và tăng cường cơ sở vật chất cho các trường dạy nghề, các trung tâm hướng nghiệp dạy nghề, trung tâm kỹ thuật tổng hợp ...	96
KẾT LUẬN	98
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	100

BẢNG CÁC KÝ HIỆU CHỮ VIẾT TẮT

CNH, HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
CNXH	Chủ nghĩa xã hội
ĐTH	Đô thị hóa
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
GQVL	Giải quyết việc làm
HDI	Chỉ số phát triển con người
KHCN	Khoa học công nghệ
NNL	Nguồn nhân lực
UNDP	Chương trình phát triển Liên Hợp Quốc
XKLD	Xuất khẩu lao động

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Tổng hợp tình hình chuyển dịch cơ cấu lao động theo ngành	53
Bảng 3.2: Biến động đơn vị hành chính trên địa bàn thành phố Việt Trì.....	55
Bảng 3.3: Diện tích đất theo khu vực của thành phố Việt Trì	56
Bảng 3.4: Dân số và mật độ dân số Thành phố Việt Trì.....	57
Bảng 3.5: Số doanh nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh cá thể thành phố Việt Trì.....	58
Bảng 3.6: Số lượng lao động của thành phố Việt Trì	60
Bảng 3.7: Tỷ lệ tham gia lực lượng lao động của thành phố Việt Trì	60
Bảng 3.8: Lao động phân theo trình độ chuyên môn của TP phố Việt Trì.....	62
Bảng 3.9: Tỷ lệ lao động phân theo trình độ chuyên môn của thành phố Việt Trì.....	62
Bảng 3.10: Số lao động làm việc theo ngành kinh tế của TP Việt Trì	67
Bảng 3.11: Số lao động làm việc trong các doanh nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh cá thể (phi nông, lâm nghiệp và thủy sản) trên địa bàn thành phố Việt Trì.....	68
Bảng 3.12: Số lao động, tỷ lệ lao động có việc làm của TP Việt Trì	69
Bảng 3.13: Tỷ lệ thất nghiệp của thành phố Việt Trì.....	70
Bảng 3.14: Kết quả thực hiện giải quyết việc làm trên địa bàn thành phố Việt Trì.....	76

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước có ý nghĩa, tác dụng to lớn và toàn diện về phương diện kinh tế - xã hội, song cũng không kém phần khó khăn phức tạp. Để thực hiện CNH, HĐH thành công cần phải có các điều kiện như vốn, nguồn nhân lực, tiềm lực khoa học và công nghệ... trong các điều kiện đó, nguồn nhân lực đóng vai trò đặc biệt quan trọng.

Nhân lực là lực lượng quan trọng của mỗi nền kinh tế, là yếu tố quyết định sự phát triển đất nước. Sau 30 năm đổi mới, tỉnh Phú Thọ nói chung và thành phố Việt Trì nói riêng đã đạt được nhiều thành tựu to lớn trong phát triển kinh tế xã hội. Bước vào thời kì CNH, HĐH đất nước cùng với việc hội nhập toàn diện với nền kinh tế toàn cầu, bên cạnh những cơ hội về kinh tế xã hội chúng ta cũng phải trải qua rất nhiều khó khăn, thách thức, điều đó đòi hỏi chúng ta phải đào tạo được nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế xã hội. Chính vì vậy mà việc phát triển nguồn nhân lực đã và đang trở thành yêu cầu bức thiết.

Vấn đề phát triển nguồn nhân lực phục vụ cho sự nghiệp CNH, HĐH không phải là một vấn đề mới, tuy nhiên chúng ta phải có cái nhìn toàn diện về nó nhằm tạo ra sự thay đổi căn bản trong nguồn nhân lực con người.

Thành phố Việt Trì là trung tâm kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội của tỉnh Phú Thọ, là thành phố lễ hội cội nguồn của dân tộc Việt Nam đang trên đà phát triển. Trong giai đoạn vừa qua, Việt Trì đã có tốc độ tăng trưởng kinh tế khá cao và tương đối ổn định. Năm 2016 tốc độ tăng trưởng GDP của Việt Trì đạt 8,1%. Thành phố Việt Trì có tổng dân số là 198.600 người, trong đó dân số nội thành là 135.500 người, chiếm tỷ lệ 68,2%, nông thôn 63.100 người, chiếm tỷ lệ 31,8%. Trong đó số người trong tuổi lao động là 116.700 chiếm 58,7% trong tổng số dân [14, tr.8]. Tỷ lệ lao động phi nông nghiệp khu vực nội thành đạt 85%. Tuy nhiên trong những năm vừa qua thành phố Việt